

Sukkerspinn
familiebarnehage

ÅRSPLAN

Årsplan 2015 / 2016

INNLEDNING

Sukkerspinn Familiebarnehage er en liten barnehage med trygge og klare rammer. Vår hjemlige atmosfære og to-tre stabile voksne er et spesielt godt utgangspunkt for å kunne støtte opp under barns sosiale kompetanse.

Dagene styres av gode rutiner som gir barna positive opplevelser slik at de opplever fellesskapet som verdifullt.

I barnehagen trener vi på sosiale ferdigheter som forståelse, mestring, medfølelse og evne til å og like og uttrykke humor og glede.

Som voksne har vi satt oss som mål å **se** barnet, være tilgjengelig, inspirere og delta, inkludere og vise omsorg, fremme positive følelser og vise begeistring, vise anerkjennelse og bekreftelse i tillegg til varierte aktiviteter og utfordringer både inne og ute.

Sukkerspinn familiebarnehage holder til i lyse og fargerike lokaler sentralt på Stabekk. Vi har forskjellige tema-rom som innbyr til forskjellige aktiviteter for de minste.

Uteplassen vår er en frodig jungel med mange utfordringer. Vi har to lekestativ, dobbel huske og to sandkasser + spennende terreng i hagen.

Familiebarnehagens årsplan er utarbeidet i tråd med Lov om Barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen vår viser hva vi er opptatt av i familiebarnehagen og hvordan vi jobber med de minste barna for å virkeliggjøre målene våre. Barnehagen har både her-og-nå og et fremtidsperspektiv. Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Det medfører en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Førskoleårene danner grunnmuren i barnets liv. I disse årene blir barna kjent med seg selv og sine omgivelser. Barna får grunnleggende erfaring om trygghet og sin plass i forhold til andre. Barndommen er en livsfase med stor egenverdi, og virksomheten vil alltid ha fokus på barns trivsel som utgangspunkt for utvikling.

Alle sider ved familiebarnehagens virksomhet som gir barnet mulighet for læring, erfaring og opplevelser, defineres som barnehagens innhold.

Vi skiller mellom **gjennomløpende innhold** (sosial samhandling, lek, hverdagsaktiviteter og omsorg) som foregår hele året, og **tidsavgrenset innhold** (organiserte temaopplegg med faglig innhold som; høst, jul, vinter etc.) som foregår i perioder over lengre eller kortere tid.

GLEDE OG HUMOR

Vi vet at positive og glade voksne gir positive og glade barn. Sang, dans, bevegelse og lek med ord og regler skaper latter, glede, godt humør, vekst og læring.

Hverdagene i familiebarnehagen skal være preget av liv og lyst! Barn og foreldre skal møte engasjerte og ivrige voksne som er åpne for muntre innspill. Latter og godt humør skaper gode situasjoner gjennom dagen.

BARN MEDVIRKNING / INNFLYTELSE PÅ EGEN HVERDAG

Synet på barn og barneoppdragelse har gjennomgått store endringer de senere årene. Tidligere så man nærmest på barn som objekter som skulle påvirkes og formes. I dag ønsker vi å møte barn som subjekter og aktive samspillspartnere fra fødselen av. Det betyr at de har krav på å bli hørt og ha innflytelse på saker som vedrører dem, samt rett til å ha egne tanker og følelser. Rammeplanen for barnehagen slår fast at "her gjelder det ingen aldersgrense".

Trygghet og god selvfølelse skapes i relasjoner preget av likeverdighet.

Hvordan barns rett til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og modenhet. De yngste barna formidler i hovedsak sine ønsker, behov og synspunkter gjennom kroppsholdning, mimikk og andre følelsesmessige uttrykk. Hos små barn bærer kroppen og verbalspråket i seg både følelser, intensjoner og tanker.

I familiebarnehagen legger vi vekt på at de voksne skal være tilstedeværende og delta i barnas aktiviteter og lek. De voksnes hovedoppgave blir å prøve og fange opp barnas kroppslige og verbale uttrykk, tolke og bekrefte barnets ønske, være anerkjennende og tydelig.

Barns rett til medvirkning betyr ikke at barna alltid "får det som de vil".

Ansvar for det som skjer i barnehagen ligger hos de voksne.

Barna trenger voksne veiledere. Det er vårt ansvar at valgene barna tar er gode nok og i samsvar med mål og verdier.

SOSIAL KOMPETANSE

I 0-3 års alderen er utviklingen av barnets forhold til seg selv, hverandre og den voksne noe av det vesentligste vi arbeider med. Barn som behersker grunnleggende sosiale ferdigheter, opplever å kunne omgås andre på en positiv måte og får lett venner. I denne utviklingen spiller den voksne en viktig rolle som forbilde og samspillspartner.

Familiebarnehagen har et godt utgangspunkt for å kunne støtte opp under utviklingen av barnets sosiale kompetanse.

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. I barnehagen trener vi på sosiale ferdigheter som:

- evne til innlevelse og det å forstå andre, vise medfølelse
- hjelpe, oppmuntre, gjøre noe for andre
- kunnskap om – og mestring av sosiale spilleregler (dele, høflighet, vente på tur osv.)
- evne til å hevde seg (be om hjelp, ta initiativ, fremme egne interesser osv)
- selvkontroll, kunne holde litt av seg selv tilbake i samspill med andre (eks. vente på tur)
- evne til å leke og uttrykke humor og glede

Det daglige samspillet i gruppen, både mellom barna og i forholdet til de voksne skal være slik at barna tilegner seg sosiale ferdigheter. Vi skal gi barnet positive opplevelser i den lille gruppen slik at det opplever fellesskapet som verdifullt. Dette skal blant annet skje gjennom at vi:

- gir ros, støtte og oppmuntring når barnet strever med noe, slik at barnet føler seg betydningsfull og flink
- gir trøst og forståelse og oppfordre de andre barna til å trøste slik at de lærer innlevelse
- fyller hverdagen med glede og humor.

SPRÅKLIG KOMPETANSE

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Samhandling mellom kroppsspråk og lek med lyder er en vesentlig del av små barns måte å nærme seg andre mennesker på. Språket er personlig og identitetsdannende og nær knyttet til følelser. De voksnes oppgave blir å sørge for at barna får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser.

Dette skal blant annet skje gjennom at vi voksne i familiebarnehagen:

- ❖ gir positiv respons
- ❖ bruker språket aktivt
- ❖ lytter til barnet, bekrefter og gjentar
- ❖ viser glede og humor
- ❖ observerer og tar oss god tid
- ❖ deltar i barnas lek og aktiviteter
- ❖ er opptatt av det samme som barnet
- ❖ tilbyr variasjon
- ❖ synger, danser og leker med ord og regler

OMSORG, LEK OG LÆRING

Rammeplanen for barnehagen knytter begrepene omsorg, lek og læring tett sammen. En omsorgsfull relasjon bærer preg av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill.

Leken har en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Å få være sammen med andre i et lekende fellesskap er en del av "den gode barndom". Leken skal være lystbetont og gi glede og den blir til ved at barnet tar i bruk sine erfaringer og ferdigheter. Leken har mange uttrykksformer og bidrar til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. Vennskap og tilrettelegging for gode relasjoner i barnehagen er en forutsetning for god læring og opplevelse av glede og mestring.

De voksne har en sentral rolle i leken for de minste barna. Vi skal legge miljøet til rette slik at leken får gode vilkår for å vokse frem, og vi skal være sammen med barna og hjelpe dem til å utvikle gode lekeferdigheter. Når de voksne deltar aktivt i barnas lek, gis barnet et godt grunnlag for å være medvirkende til egen læring.

De voksne skal:

- ❖ se barnet i leken
- ❖ være tilgjengelig
- ❖ inspirere til samhandling
- ❖ delta sammen med barnet
- ❖ være inkluderende og vise omsorg
- ❖ gi uttrykk for positive følelser og begeistring overfor barnet
- ❖ gi barnet anerkjennelse og bekreftelse
- ❖ ta vare på barnets nysgjerrighet og undre seg sammen med barnet
- ❖ gi barnet utfordringer og et variert aktivitetstilbud ute og inne

FAGOMRÅDENE

"Rammeplanen for barnehagen" beskriver syv fagområder som en del av barnehagens læringsmiljø:

- ❖ Kommunikasjon, språk og tekst
- ❖ Kropp, bevegelse og helse
- ❖ Kunst, kultur og kreativitet
- ❖ Natur, miljø og teknikk
- ❖ Etikk, religion og filosofi
- ❖ Nærmiljø og samfunn
- ❖ Antall, rom og form

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. I familiebarnehagens hverdagsliv vil fagområdene svært ofte være til stede samtidig og gli over i hverandre. *For små barn finnes ingen spesifikke fagområder, det finnes bare liv.*

Fagområdene finnes i kommunikasjonen mellom menneskene, velkomstene, utelivet, i musikken, bildene, bevegelsene, uttrykkene, ordene, lydene og luktene.

Vi må tilpasse arbeidet med de ulike fagområdene til barnas alder, interesser, modenhet og barnegruppens sammensetning. Hverdagen og de daglige gjøremålene i familiebarnehagen skal by på varierte opplevelser slik at barna kan få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå.

I familiebarnehagen har vi i dette året valgt å ha et hovedfokus på fagområdet "Kommunikasjon, språk og tekst."

Det er viktig for oss at barna danner seg et språk og en måte og kommunisere på, både verbalt og nonverbalt, derfor er dette fagområdet så viktig for oss nå vi har små barn.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST.

Vi ønsker at barna skal utvikle god kommunikasjon gjennom og sende og tolke budskap, både seg i mellom og mellom barn og voksne. Mye av det som blir viktig med små barn er å skape kommunikasjon både verbalt og nonverbalt. Når barna er små skjer kommunikasjonen ofte gjennom kroppsspråk.

Vi jobber med at barna skal kunne lytte og gi respons, men også kommunisere på egenhånd ved å uttrykke følelser. Når barna blir større jobber vi med å sette ord på følelser. En annen viktig del av hverdagen er å skape positive relasjoner gjennom lek, det er dette vi gjør mest i løpet av en dag.

Vi øver også på å vente på tur, selv om barna fort blir utålmodige. Barna kan gjennom kommunikasjon vise hva som er deres, hva som skjedde og hvorfor vi må dele.

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal familiebarnehagen bidra til at barna:

- ❖ Vet hvordan man lytter og gir tilbakemeldinger gjennom kroppsspråk og senere språk.
- ❖ Fremme tillit mellom barna og mellom barn og voksne.
- ❖ Gi barna glede ved å kommunisere.
- ❖ Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser rundt språk og kommunikasjon.
- ❖ Skape et språkstimulerende miljø.
- ❖ Oppmuntre til og snakke og lytte.
- ❖ Synge og lese og utvikle lyder og ord.
- ❖ Barna skal oppleve spenning ved sang, høytlesing og samtaler.

Personalet må for å kunne nå disse målene, organisere hverdagen slik at barna opplever glede ved kommunikasjon, føle trygghet til og utvikle språk og forståelse for språket.

Vi vil at barna skal føle seg trygge til og prøve og feile gjennom veiledning og ros. Vi sender ut månedsplan hver måned med tema for måneden. På denne står turene vi skal dra på, maten vi skal spise og hva vi skal snakke om i samlinger, på denne måten kan foresatte forberede barna på hva som skal skje denne dagen.

PROGRESJON I DE ULIKE FAGOMRÅDENE

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt.

Vi legger vekt på progresjon (utvikling og fremskritt) når vi planlegger og gjennomfører innholdet i barnehagen, med temaer og aktiviteter. Dette skjer primært i samarbeid mellom barna og personalet. Men også samarbeid med foreldrene vil prege innholdet og opplegget for det enkelte barnet og barnegruppene generelt.

Hele dagen legger personalet til rette for å tilpasse opplegg og innhold til barnas utviklingsnivå.

FAGOMRÅDER i forhold til kommunikasjon, språk og tekst

Kropp, bevegelse og helse

de yngste: bevege seg, gå og krabbe, spise ulik mat (både varmmat og pålegg.) Være med på tur i ulikt terreng. Danse til musikk.

etter hvert: løpe og utvikle koordinative egenskaper som balanse, samt grovmotorikk og finmotorikk. Vite hva de spiser og sette navn på det. Ta vare på naturen og respektere det som er levende.

Antall, rom og form

de yngste: vite hvor i rommet gjenstander skal være, putte en kloss inni en annen, konkret problemløsning, eks finne skoen, observere gjenstander, m.m.

etter hvert: sortere ulike leker, kunne bygge tårn med klosser, mer avansert problemløsning, eks: " hvor skal jeg finne bøtten", telle og sammenligne ulike leker, m.m.

Kunst, kultur og kreativitet

de yngste: opplevelse og glede ved ulike formningsmateriell, tilfeldig "rabbling", oppleve dans, musikk og barnekultur, ulike sanseopplevelser, m.m.

etter hvert: forstå bruken av formningsmateriell, fortelle hva "rabblingen" forestiller, begynnende forståelse knyttet opp mot ulike sanseopplevelser, m.m.

Natur, miljø og teknikk

de yngste: glede ved å være ute, oppleve ulike årstider, gå-trening i ulent terreng, m.m.

etter hvert: respekt for alt levende, studere ulike insekter, plukke blomster og bær, klatre på steiner og stubber, fryse vann til is, begynnende forståelse for hva vi snakker om, eks: "om høsten faller bladene ned på bakken", m.m.

Etikk, religion og filosofi

de yngste: positiv samhandling, høytider; lære forskjell på hverdag og fest, den voksne setter ord på opplevelser, og den voksne skal undre seg sammen med barna, m.m.

etter hvert: vente på tur, delta i forberedelser til høytider, samtaler rundt ulike opplevelser, ikke alltid ha svar på ting, undre oss sammen med barna, m.m.

Nærmiljø og samfunn

de yngste: på tur med muligheter for bevegelse, erfaring med trafikk, snakke om meg selv og familien min, m.m.

etter hvert: grovmotoriske aktiviteter i ulendt terreng, begynnende forståelse av hvordan vi ferdes i trafikken, holde fast i vogn el assistent, " meg selv" i nærmiljøet (hvor bor jeg?) i forhold til bhg, m.m.

HVERDAGSAKTIVITETER

Familiebarnehagen skal bidra til å gi barna et godt grunnlag for livslang læring. Det gjør vi ved å støtte barnas nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst.

Livslang læring viser til at læring skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. Læring er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Jo yngre barna er, dess mer av læringen foregår gjennom daglige gjøremål/hverdagsaktiviteter.

Barna skal utvikle evne til å kommunisere, og samtidig lære seg å mestre en del sosiale ferdigheter. For at de skal utvikle et positivt selvbilde og tilegne seg positive ferdigheter, er det viktig at vi voksne i barnehagen møter dem med omsorg og en anerkjennende holdning.

Hverdagsaktiviteter som måltid, hvile og ro, av- og påkledning osv. er betydningsfulle deler av familiebarnehagens indre liv. De voksne skal møte barnet på en omsorgsfull måte gjennom å la barnet være en aktiv medspiller og bidragsyter i samspillet dem imellom. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom de voksne og barna, og barnas omsorg for hverandre.

ARENA FOR OMSORG, LEK OG LÆRING

Start på barnehagedagen

Mål: barn og foreldre skal føle seg velkomne i barnehagen.

- vi uttrykker glede over at barnet kommer.
- vi er opptatt av det samme som barnet
- vi viser interesse og engasjement for barnets "liv" før barnehagestart
- vi tar barnet på armen/fanget el.l når foreldrene går
- vi tar kontakt med foreldrene/ oppfordrer foreldrene til å ta kontakt hvis avskjeden har vært vanskelig
- vi har fast plass til barnets klær og utstyr.

Avslutning på barnehagedagen

Mål: i samarbeid med foreldrene skal vi hjelpe barnet til å oppleve en god avslutning av dagen.

- vi hjelper barnet med å formidle noe av det som har skjedd i løpet av dagen
- vi viser interesse og engasjement for barnets "liv" etter barnehageslutt
- vi har oppslagstavle i gangen med barnehagens planer og viktig informasjon.

Stell/bleieskift

Mål: Gjøres til gode og nære stunder med det enkelte barn

- vi synger, tuller og småprater med barnet
- vi bruker god tid
- vi benevner ulike kroppsdelene
- vi har god hygiene
- vi setter ord på det vi gjør.

Av- og påkledning

Mål: Barnet skal gradvis lære å kle av og på seg

- vi setter av god tid slik at barnet kan delta etter evne
- vi oppmuntrer og hjelper barnet til å klare selv.
- vi lærer barnet sammenheng mellom klær og vær.
- vi setter ord på det vi gjør.

Hvile/sove

Mål: Barnet skal få ro og hvile i løpet av dagen

- vi ser og tar vare på enkeltbarnet og dets behov for hvile og søvn.
- vi har nært samarbeid med foreldre om barnets hvile og søvnbehov.
- vi er sammen med barnet dersom det er urolig når det skal sove.

Måltid

Mål: Barnet skal lære seg gode spisevaner og holdninger i en hyggelig atmosfære

- vi spiser brødmatt, frukt, og grønnsaker hver dag.
- vi tar aktiv del i måltidet og spiser sammen med barna.
- vi bruker god tid.
- vi har god hygiene før, under og etter måltidet.
- vi passer på at alle kan delta i samtalen ved bordet.
- vi oppmuntrer barnet til å prøve ut nye smaker gjennom å få velge selv.
- vi tilbyr vann istedenfor saft og juice.

Samlingsstund

Mål: Barnet skal oppleve et fellesskap der det kan, vil og tør delta

- vi skal søke felles fokus.
- vi skal lytte til barna.
- vi skal ha det gøy med sang, rim og regler.
- vi skal bruke bilder, sangkort og figurer.
- vi skal gjenta og repetere.
- vi skal tulle og le sammen.
- vi skal øve barnet på å ha fokus.
- vi skal fortelle enkle historier, m.m.

DOKUMENTASJON OG VURDERING AV BARNEHAGEARBEIDET

- Barnehagen pedagogiske virksomhet skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
- Barnehagen skal tilrettelegges for medvirkning fra barn, foreldre, ansatte og eiere.
- Barnegruppens og det enkelte barns trivsel og utvikling skal observeres og vurderes fortløpende.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Gjennomføre planleggingsdager med eksterne og interne kurs.
- Gjennomføre personalmøter, foreldremøter m.m.
- Månedspaner og løpende informasjon (både skriftlig og muntlig) til foreldrene.
- Observere det enkelte barn og barnegruppen kontinuerlig.

FORELDRESAMARBEID

Vi ønsker at hvert enkelt barn skal utvikle seg og trives i familiebarnehagen. Mye avhenger av et nært og godt samarbeid mellom barnehage og foreldre. Det daglige samarbeidet mellom barnehagen og foreldrene må bygge på gjensidig åpenhet og tillit.

Foreldrene sikres medvirkning på barnehagens samlede virksomhet gjennom deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg (SU), foreldremøter, foreldrekonferanser og ikke minst den daglige kontakten i barnehagen.

HVA SKJER?	NÅR?
Foreldremøte	September/Oktober
Foreldresamtaler	November/Desember
Nissefrokost / Foreldrekaffe	Desember
Foreldresamtaler	April/mai
Karneval / Foreldrekaffe	Februar
Sommeravslutning	Juni

Hvert annet år tilbys alle foreldre i barnehagene i Bærum, deltagelse i en brukerundersøkelse. Resultatene av brukerundersøkelsen er med på å videreutvikle barnehagetilbudet